

Seat No. : _____

MA-II-50

April-2007

Geography

Paper-VI

Population Geography (Entire)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(૨) પરીક્ષાર્થી નકશાની કોતરેલી આકૃતિનો ઉપયોગ કરી શકશે.
(૩) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

૧. વસ્તીની અંકવિષયક માહિતી એકત્રિત કરવાનાં પ્રાપ્તિસ્થાનોની સવિસ્તાર માહિતી આપો. તેમને લગતાં પ્રશ્નો તથા તેમની વિશેષતાઓ વિગતવાર ચર્ચો.

અથવા

વસ્તીવિષયક ભૂગોળનાં અભ્યાસનાં મુખ્ય હેતુઓ તથા વિષયનું મહત્ત્વ વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો.

૨. વિશ્વની વસ્તી વૃદ્ધિ માટેનાં મુખ્ય સિદ્ધાંતોની યોગ્ય દૃષ્ટાંત સહિત ચર્ચા કરો.

અથવા

અતિ વસ્તી અને અલ્પવસ્તીની વિભાવના સમજાવો. સપ્રમાણ વસ્તીના ફાયદાઓ વિશે વિગતે જાણકારી આપો.

૩. ભારતમાં ગ્રામીણ અને શહેરી વસ્તીનું પ્રમાણ જણાવો અને તેની દેશના આર્થિક વિકાસ ઉપર થતી અસરો સમજાવો.

અથવા

વય-જૂથ અને જાતિ પ્રમાણ માળખાની આર્થિક અને સામાજિક અસરોની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો.

૪. વિકસિત અને અલ્પ વિકસિત દેશોનાં વસ્તીવિષયક પ્રશ્નો તથા નીતિઓની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

ભારતના સંદર્ભમાં વસ્તીપ્રમાણ અને સંસાધનો વચ્ચેનો સંબંધ ચકાસો.

૫. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ચાર)

- (a) માનવ વિકાસ સૂચક આંક.
(b) આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થળાંતર તરાહ.
(c) શહેરીકરણની સમસ્યાઓ.
(d) કાર્યશીલ વસ્તી.
(e) જન્મદરનાં પ્રમાણ પર અસર કરતાં પરિબળો.
(f) ભારતમાં સાક્ષરતા.

Seat No. : _____

MA-II-50

April-2007

Geography

Paper-VI

Population Geography (Entire)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Students can use the stencil of the map.
(3) Draw a diagram wherever necessary.

1. Discuss the sources of population data and explain their specialties and problems related to them.

OR

Explain the major objectives of study of population geography and importance of subject in detail.

2. Discuss the main theories of population growth of world with suitable examples.

OR

Explain the concept of overpopulation and under population. Describe the advantages of optimum population.

3. Mention the rural-urban composition of India and analyse its impact on the economic development of the country.

OR

Explain economic and social implications of age and sex structure.

4. Discuss the population issues and policies in developed and less developed countries.

OR

Examine the relationship between population and resource with special reference to India.

5. Write short notes on : (any **four**)

- (a) Human development Index.
(b) International migration pattern.
(c) Problems of urbanisation.
(d) Working force.
(e) Factors affecting birthrate.
(f) Literacy in India.
